

2017 m. d. redakcija

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

INTEGRALIOS PAGALBOS Į NAMUS MOBILIŪJŲ KOMANDŲ DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESČIO IR SLAUGOS PRIEMONIŲ IR MOBILIŪJŲ KOMANDŲ DARBUOTOJŲ TRANSPORTO IŠLAIDŲ FIKSUOTŪJŲ ĮKAINIŲ NUSTATYMO TYRIMO ATASKAITA

2015 gruodžio 4 d.

I. ĮVADAS

Integralios pagalbos į namus mobiliųjų komandų darbuotojų darbo užmokesčio ir Slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimu (toliau – Tyrimas) siekiama nustatyti fiksuotuosius įkainius, kuriuos naudotų projektai, įgyvendinami pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – 2014–2020 m. Veiksmų programa), 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonę Nr. 08.4.1-ESFA-V-418 „Integrali pagalba į namus“ (toliau – Integralios pagalbos priemonė). Šie fiksuotieji įkainiai nustatomi siekiant supaprastinti iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos bendrai finansuojamų Europos socialinio fondo lėšomis projektų, įgyvendinamų pagal Integralios pagalbos priemonę, administravimą. Taikant fiksuotuosius įkainius pareiškėjams bus lengviau planuoti projekto išlaidas rengiant paraiškas, o projektų vykdytojams paprasčiau atsiskaityti už projekto lėšų panaudojimą.

Tyrimo metu nustatomi šie fiksuoti dydžiai:

- **Slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotasis įkainis** – įkainis išlaidoms, susijusioms su mobiliosios komandos darbuotojų tiesioginėms veikloms vykdyti reikalingų prekių (pvz., sanitarinės–higienos prekės, dalyvių užimtumo priemonės, darbo drabužiai, kuras ir kt.) ir paslaugų įsigijimu.
- **Integralios pagalbos mobiliosios komandos darbuotojų darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis** – įkainis skirtas mobiliųjų komandų darbuotojų (slaugytojų, slaugytojų padėjėjų, reabilitacijos specialistų) darbo užmokesčio išlaidoms apmokėti.

Tyrimo naudojamos sąvokos:

Dalyviai – integralios pagalbos gavėjai, t. y. senyvo amžiaus asmenys bei asmenys su negalia¹, kuriems suteikiama integrali pagalba (socialinė globa ir slauga).

Vykdytysis personalas – Projektuose įdarbinti mobiliųjų komandų darbuotojai (slaugytojai, slaugytojų padėjėjai ir reabilitacijos specialistai).

Kitos Tyrimo naudojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių

¹ Sąvokos tyrimo suprantamos taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo (2006 m. sausio 19 d. Nr. X-493) 2 straipsnyje

fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“ (toliau – Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklės), 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės) bei Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“.

Tyrimas atliktas šiais etapais:

1. Surinkti ir išanalizuoti 2007–2013 m. projektų duomenys.
2. Nustatyti maksimalūs fiksuotųjų įkainių dydžiai slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų bei projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidoms apmokėti. Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant SPSS statistics programą.
3. Aprašytas tyrimu nustatytų fiksuotųjų įkainių taikymas bei parengtos rekomendacinės formos atsiskaitymui su Įgyvendinančiąja institucija.

Tyrimu nustatant fiksuotuosius įkainius naudoti šie dokumentai ir duomenų šaltiniai:

1. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, patvirtintas 2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu Nr. IX-926 bei vėlesni jo pakeitimai (toliau – Darbo kodeksas);
2. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, patvirtintas 2016 m. rugsėjo 14 d. Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu Nr. XII-2603 bei vėlesni jo pakeitimai.
3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 20 d. įsakymas Nr. A1-353 „Dėl Integralios pagalbos plėtros programos patvirtinimo“ bei vėlesni jo pakeitimai (toliau – Integralios pagalbos plėtros programa);
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 10 d. nutarimas Nr. 924 „Dėl bazinės socialinės išmokos dydžio patvirtinimo“;
5. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. balandžio 7 d. įsakymas Nr. A1-181 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. A1-317 „Dėl socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvų patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas);
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 193 „Dėl medicininio ir socialinio neįgaliųjų aptarnavimo bei materialinės padėties garantijų“ su vėlesniais pakeitimais;
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimas Nr. 1195 „Dėl darbuotojų, kurių darbo pobūdis yra susijęs su didesne protine, emocine įtampa, darbo laiko sutrumpinimo tvarkos ir darbuotojų, kuriems nustatytas sutrumpintas darbo laikas, darbo apmokėjimo sąlygų patvirtinimo“.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“;
9. 2017 m. sausio 17 d. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas Nr. XIII-198.
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. birželio 22 d. nutarimas Nr. 644 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“.
11. Lietuvos statistikos departamento oficialios statistikos portale pateikti duomenys apie nereguliaras premijas, priedus, priemokas ir vienkartinės pinigines išmokas, palyginti su bruto

darbo užmokesčiu valstybiniame žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuje (<http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?id=1784&status=A>);

Tyrimą atliko Europos socialinio fondo agentūra (toliau – Agentūra).

II. TYRIMO METODIKA

Pagal Integralios pagalbos priemonę įgyvendinamiems projektams 2014–2020 m. laikotarpiu numatyta skirti iki 16.364.801 eurų ESF lėšų. Remiantis 2007–2013 m. laikotarpio patirtimi apie 60 proc. išlaidų projektuose skiriama mobiliųjų komandų darbuotojų darbo užmokesčiui ir higienos prekėms, kurios imlios darbo sąnaudoms tiek projekto vykdytojui atsiskaitant su Agentūra, tiek Agentūrai atliekant išlaidų tinkamumo patikrinimą. Siekiant palengvinti projekto vykdytojui atsiskaitymą su Agentūra, nuspręsta nustatyti fiksuotuosius įkainius mobiliųjų komandų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidoms apmokėti ir išlaidoms, susijusioms su mobiliosios komandos darbuotojų tiesioginėms veikloms vykdyti reikalingų prekių įsigijimu.

Tyrimas atliktas naudojantis istoriniais projektų, įgyvendinamų pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę Nr. VP1-1.1-SADM-14-V „Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimas: integralios pagalbos plėtra“, duomenimis. Tyrimo imtis – 21 projektas (20 projektų įgyvendinimo pradžia yra 2013 m. gegužės mėn., 1 projekto sutartis įsigaliojo 2013 m. spalio 31 d.).

Vadovaujantis Integralios pagalbos plėtros programa, buvo siekiama užtikrinti kokybišką integralią pagalbą (socialinę globą ir slaugą) namuose asmenims su negalia bei senyvo amžiaus asmenims, todėl projektuose buvo numatyta formuoti mobiliąsias komandas, kuriose kartu dirbtų universalūs socialinių darbuotojų padėjėjai / slaugytojų padėjėjai, kurie gali teikti ir socialinę globą, ir slaugą pagal kompetenciją, socialiniai darbuotojai, slaugytojai, esant poreikiui, kineziterapeutai ir kt. Išnagrinėjus 2007–2013 m. projektų duomenis paaiškėjo, kad mobiliąsias komandas sudarė trijų pareigybių darbuotojai, kurių darbo užmokestis finansuojamas iš projektų lėšų, – slaugytojai, slaugytojų padėjėjai ir reabilitacijos specialistai (kineziterapeutai, masažuotojai ir ergoterapeutai). Šioms pareigybėms ir buvo surinkti projektų istoriniai duomenys apie projektą vykdančiojo personalo darbo sutartyse numatytus dydžius (Tyrimo priedas Nr. 1) bei nustatyti fiksuotieji įkainiai.

2007–2013 m. projektus vykdė ar projekto partneriais buvo biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos bei privatūs juridiniai asmenys. Biudžetinės įstaigos nustatydamos darbo užmokesčio dydį vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 511). Viešosiose įstaigose bei privačiame sektoriuje įdarbintų darbuotojų darbo užmokestis pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 1 prioriteto „Kokybiškas užimtumas ir socialinė aprėptis“ VP1-1.1-SADM-14-V priemonės „Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimas: integralios pagalbos plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašą, patvirtintą 2012 m. lapkričio 23 d. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-528, neturi viršyti atitinkamos specializacijos ir kvalifikacijos darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio. Detaliau išanalizavus darbo užmokesčio duomenis didelių skirtumų tarp bazinių darbo užmokesčio dydžių projektuose nepastebėta – standartiniai nuokrypiai duomenų eilutėse lyginat su vidurkiu nedideli, duomenų skirstiniai artimi normaliajam skirstiniui. Tokiu atveju darbo užmokesčio įkainių skaičiavimui pasirinkta aritmetinio vidurkio reikšmė (apskaičiuotos vidutinės reikšmės pateiktos 1 lentelės 2 stulpelyje, o apskaičiuotos statistinės charakteristikos bei duomenų skirstinių grafinis atvaizdavimas pateikti 3–5 Tyrimo prieduose).

1 Lentelė. Darbo užmokesčio fiksuotojo įkainio nustatymas

Pareigybė	Vidutinis darbo užmokesčio įkainis, Eur/val.	Darbo užmokesčio įkainis su priedais, Eur/val.	Darbo užmokesčio įkainis su priedais, įskaitant privalomus darbdavio mokesčius, Eur/val.	Nustatytas maksimalus darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis, Eur ²
1	2	$3=(2)+(2)*4,88$ proc.	$4=(3)+(3)*30,98$ %	5
Slaugytojas	2,91	3,05	3,99	3,99
Slaugytojo padėjėjas	2,17	2,28	2,99	2,99
Reabilitacijos specialistai	2,99	3,14	4,11	4,11

Nagrinėjant duomenis pastebėta, kad darbuotojui dirbant su neįgaliaisiais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 193 „Dėl medicininio ir socialinio neįgaliųjų aptarnavimo bei materialinės padėties garantijų“ su vėlesniais pakeitimais (3.4. punktu) taikomas iki 50 proc. bazinės mėnesinės algos dydžio priedas. Taip pat kai kuriose įstaigose mokami priedai, kaip tai numatyta Nutarime Nr. 511. Kadangi mokamų priedų dydis skiriasi projektuose / įstaigose, tai siūloma, atsižvelgus į Lietuvos statistikos departamento 2014 m. 1 ketv. – 2015 m. 1 ketv. priedų (valstybiniame sektoriuje) duomenis³ (nuoroda į duomenų šaltinį Tyrimo I dalyje), naudoti vidutinį 4,88 proc. priedą. Fiksuotojo įkainių skaičiavimai ir rezultatai pateikti 1 lentelėje.

Kaip ir minėta aukščiau, įkainiai su priedais skiriasi priklausomai nuo projekto vykdytojo / partnerio, tačiau norėtume atkreipti dėmesį į projektą Nr. VP1-1.1-SADM-14-V-01-004, kurį įgyvendina Vilniaus miesto socialinės paramos centras (biudžetinė įstaiga). Šiame projekte dirbančių slaugytojų ir reabilitacijos specialistų valandinis darbo užmokesčio įkainis su priedais, mokamais vadovaujantis Nutarimu Nr. 511 (atitinkamai 4,58 ir 4,98 eurų – žr. Tyrimo Priedą Nr. 1), ženkliai viršija šiuo tyrimu nustatytus (1 lentelės 3 stulpelis) dėl šioje įstaigoje galiojančios kolektyvinės sutarties. Atsižvelgiant į tai, kad įstaiga negali mokėti mažesnio darbo užmokesčio nei sulagta kolektyvinėje sutartyje, siūloma 2014–2020 m. laikotarpiu projektams, vykdomiems įstaigų su galiojančiomis kolektyvinėmis sutartimis, leisti pasirinkti darbo užmokesčio išlaidas deklaruoti Įgyvendinančiajai institucijai remiantis faktinėmis išlaidomis arba pagal šiuo tyrimu nustatytus darbo užmokesčio įkainius.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2016 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. 644 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ nuo 2016 m. liepos 1 d. padidinus minimalią mėnesinę algą iki 380 Eur (ir minimalųjį valandinį atlygį iki 2,32 euro), apskaičiuojant darbo užmokesčio išlaidas pagal nustatytą slaugytojo padėjėjo darbo užmokesčio fiksuotąjį įkainį, mėnesio darbo užmokesčio suma nesiekia minimalios mėnesinės algos (2,28 Eur/val. * 7,6 val./d. * 21 d. = 363,89 Eur/mėn.).⁴

Darbo kodekso 187 straipsnyje nustatyta, kad darbuotojo valandinis atlygis arba mėnesinė alga negali būti mažesnė už nustatytus minimalius dydžius. Vadovaujantis šia nuostata, nuo 2016 m. liepos 1 d. nustatytas slaugytojo padėjėjo maksimalus fiksuotasis įkainis yra perskaičiuojamas

² Nustatant fiksuotojo įkainio maksimalias reikšmes lentelės 4 stulpelio reikšmės suapvalintos pagal matematinę apvalinimo taisyklę

³ Vidutinio priedo dydžio nustatymui pasirinktas laikotarpis nuo 2014 m. I ketv., nes tik nuo 2014 m. pradžios daugumoje projektų pradėjo dirbti mobiliosios komandos

⁴ Skaičiavime naudojamas darbo užmokesčio įkainis (2,28 Eur / val.) be privalomų darbdavio mokesčių, sveikatos priežiūros darbuotojų sutrumpintas darbo laikas (7,6 val. / d.) ir 2016 m. vidutinis mėnesinis darbo dienų skaičius (21 d.).

(skaičiavimas pateiktas žemiau; dėl sveikatos priežiūros darbuotojų sutrumpinto darbo laiko vadovaujama ne minimaliu valandiniu atlygiu, o nustatyta minimalia mėnesine alga):

380 Eur / mėn. / 21 d. / 7,6 val. / d. = 2,38 Eur / val.

Apskaičiuotas įkainis padidinamas mokamų vidutinių priedų dydžiu (4,88 proc.).

Vadovaujantis 2016 m. birželio 29 d. priimtu Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymu Nr. XII-2508 bei 2016 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2017 metų rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. XIII-174, nuo 2017 m. liepos 1 d. pasikeitė socialinio draudimo įmokų tarifai. Nuo 2017 m. liepos 1 d. bendras socialinio draudimo, sveikatos draudimo, garantinio fondo bei ilgalaikio darbo išmokų fondo įmokų dydis priklauso nuo įstaigos statuso (biudžetinės įstaigos ar nebiudžetinės⁵ įstaigos) bei darbo sutarties pobūdžio (terminuota ar neterminuota darbo sutartis): biudžetinėms įstaigoms, kai įdarbinama pagal neterminuotą darbo sutartį, taikomas 30,48 proc. tarifas, biudžetinėms įstaigoms, kai įdarbinama pagal terminuotą darbo sutartį, taikomas 32,08 proc. tarifas, nebiudžetinėms įstaigoms, kai įdarbinama pagal neterminuotą darbo sutartį, taikomas 31,18 proc. tarifas, nebiudžetinėms įstaigoms, kai įdarbinama pagal terminuotą darbo sutartį, taikomas 32,78 proc. tarifas. Atitinkamai buvo nustatyta 12 skirtingų fiksuotųjų įkainių (žr. 2 lentelę).

Atnaujinant darbo užmokesčio fiksuotuosius įkainius, 2015 m. Tyrimo metu nustatyti vidutiniai darbo užmokesčio įkainiai vienai valandai buvo indeksuojami naudojant Lietuvos statistikos departamento nurodytus 2015 m. III ketvirčio (bazinis ketvirtis) ir 2017 m. I ketvirčio bendrus šalies (be individualių įmonių) mėnesinio darbo užmokesčio indeksus, lyginant su 2010 m. – 122,40 % (2015 m. III ketvirčio) ir 136,20 % (2017 m. I ketvirčio)⁶. Kadangi pradinis Tyrimas buvo atliktas 2015 m. III ketvirtį, tai 2015 m. III ketvirčio indeksas nustatomas kaip bazinis, nuo kurio ir skaičiuojamas darbo užmokesčio padidėjimas (sumažėjimas). Darbo užmokesčio indeksas – tai santykinis dydis, rodantis, kaip kinta realus darbo užmokestis, lyginant su atitinkamu laikotarpiu: reikšmė, viršijanti 100 %, rodo augimą laikui bėgant, o nesiekianti 100 % – sumažėjimą.

Visi fiksuotųjų įkainių perskaičiavimo rezultatai pateikti 2 lentelėje.

⁵ Čia ir toliau nebiudžetinėmis įstaigomis laikoma verslo įmonės, Viešosios įstaigos, kitos organizacijos ar savarankiškai dirbantys asmenys, turintys apdraustųjų (darbuotojų).

⁶ Remiantis Tyrimo ataskaitos IV dalyje pateiktomis rekomendacijomis dėl fiksuotųjų įkainių indeksavimo, buvo nustatytas indeksas, naudojant šį indeksą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/> Parinkty: Gyventojai ir socialinė statistika/ Darbo apmokėjimas ir sąnaudos/Darbo apmokėjimo rodikliai (ketvirtiniai ir metiniai)/Darbo užmokestis/Darbo užmokesčio indeksas (mėnesinis), bruto, Šalies ūkis be individualių įmonių (2010 m. – 100). Duomenų indeksavimui naudotas indeksas nustatytas pagal formulę: 2017 I ketv. Darbo užmokesčio indeksas (mėnesinis), bruto, Šalies ūkis be individualių įmonių (2010 m. – 100) / Bazinio 2015 III ketv. ketvirčio Darbo užmokesčio indeksas (mėnesinis), bruto, Šalies ūkis be individualių įmonių (2010 m. – 100) = 136,20 / 122,40 = 1,1127.

2 Lentelė. Darbo užmokesčio fiksuotojo įkainio nustatymas

Pareigybė	Vidutinis darbo užmokesčio įkainis, Eur/val.	Darbo užmokesčio įkainis su priedais, Eur/val.	Darbo užmokesčio įkainis su priedais, įskaitant privalomus darbdavio mokesčius, Eur/val.	Pritaikytas indeksas ⁵	Nustatytas maksimalus darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis, Eur ⁷
Iki 2017-06-30 taikomi fiksuotieji įkainiai					
1	2	3=(2)+(2)*4,88 %	4=(3)+(3)*30,98 %	5	6=4*5
Slaugytojas	2,91	3,05	3,99	-	3,99
Slaugytojo padėjėjas	2,38	2,50	3,27	-	3,27
Reabilitacijos specialistai	2,99	3,14	4,11	-	4,11
Nuo 2017-07-01 taikomi fiksuotieji įkainiai, kai su biudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta neterminuota darbo sutartis					
1	2	3=(2)+(2)*4,88 %	4=(3)+(3)*30,48 %	5	6=4*5
Slaugytojas	2,91	3,05	3,98	1,1127	4,43
Slaugytojo padėjėjas	2,38	2,50	3,26	1,1127	3,63
Reabilitacijos specialistai	2,99	3,14	4,10	1,1127	4,56
Nuo 2017-07-01 taikomi fiksuotieji įkainiai, kai su biudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta terminuota darbo sutartis					
1	2	3=(2)+(2)*4,88 %	4=(3)+(3)*32,08 %	5	6=4*5
Slaugytojas	2,91	3,05	4,03	1,1127	4,48
Slaugytojo padėjėjas	2,38	2,50	3,30	1,1127	3,67
Reabilitacijos specialistai	2,99	3,14	4,15	1,1127	4,62
Nuo 2017-07-01 taikomi fiksuotieji įkainiai, kai su nebiudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta neterminuota darbo sutartis					
1	2	3=(2)+(2)*4,88 %	4=(3)+(3)*31,18 %	5	6=4*5
Slaugytojas	2,91	3,05	4,00	1,1127	4,45
Slaugytojo padėjėjas	2,38	2,50	3,28	1,1127	3,65
Reabilitacijos specialistai	2,99	3,14	4,12	1,1127	4,58
Nuo 2017-07-01 taikomi fiksuotieji įkainiai, kai su nebiudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta terminuota darbo sutartis					
1	2	3=(2)+(2)*4,88 %	4=(3)+(3)*32,78 %	5	6=4*5
Slaugytojas	2,91	3,05	4,05	1,1127	4,51
Slaugytojo padėjėjas	2,38	2,50	3,32	1,1127	3,69
Reabilitacijos specialistai	2,99	3,14	4,17	1,1127	4,64

2007–2013 m. laikotarpio projektuose vadovaujantis 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 1 prioriteto „Kokybiškas užimtumas ir socialinė aprėptis“ VP1-1.1-

⁷ Nustatant fiksuotojo įkainio maksimalias reikšmes 2 lentelės 4 ir 6 stulpelių reikšmės suapvalintos pagal matematinės apvalinimo taisyklės

SADM-14-V priemonės „Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimas: integralios pagalbos plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašu, patvirtintu 2013 m. liepos 26 d. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-442, buvo numatytos tinkamomis finansuoti išlaidos, susijusios su mobiliosios komandos darbuotojų tiesioginėms veikloms vykdyti reikalingų prekių įsigijimu:

- sanitarinių–higienos prekių (pvz., tvarsliavos, žirklių, švirksčių, turniketų, dezinfekcinių priemonių, apsauginių kremų, plovimo putų, drėgnų servetėlių ir kt.);
- darbo drabužių (chalatų, prijuosčių, higieninių pirštinių, šlepečių);
- užimtumo priemonių (molio, dažų, popieriaus, pieštukų ir pan.), kurios naudojamos neįgaliajam ar senyvo amžiaus asmeniui užimti;
- Mobiliosios komandos kelionės išlaidos bei kt. išlaidos.

Slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotasis įkainis nustatytas remiantis istoriniais 2007–2013 m. projektų duomenimis (detalus duomenys pateikti Tyrimo priede Nr. 2). Fiksuotojo įkainio skaičiavimo seka:

1. Surinkti duomenys apie projektuose pripažintas tinkamomis išlaidas, susijusias su mobiliosios komandos darbuotojų tiesioginėms veikloms vykdyti reikalingų prekių įsigijimu laikotarpiui nuo projekto pradžios iki 2014 m. gruodžio 31 d.;

2. Surinkti duomenys apie projektuose suteiktų paslaugų projekto dalyviams kalendorines dienas laikotarpiu nuo projekto pradžios iki 2014 m. gruodžio 31 d. Duomenys paimti iš elektroninių dalyvių suvestinių, gaunamų su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriose nurodoma kiekvieno dalyvio įtraukimo į veiklas data ir pabaigos data. Tuo atveju, kai dalyvis dar gauna paslaugas ir po 2014 m. gruodžio 31 d., tai dalyviui suteiktų paslaugų kalendorinės dienos skaičiuotos nuo įtraukimo pradžios iki 2014 m. gruodžio 31 d.

3. Kadangi dalyviams paslaugos teikiamos tik darbo dienomis, tai, naudojant metinį darbo dienų skaičiavimo koeficientą (0,7)⁸, apskaičiuotas dalyviams suteiktų paslaugų darbo dienų skaičius;

4. Apskaičiuotos vidutinės projekto išlaidos, susijusios su mobiliosios komandos darbuotojų tiesioginėms veikloms vykdyti reikalingų prekių įsigijimu (eurais vienai darbo dienai vienam dalyviui);

5. Atlikus statistinę 21 projekto vidutinių projekto išlaidų mobiliosios komandos priemonėms analizę, nustatyta, kad duomenų eilutės aritmetinis vidurkis yra nepatikimas (didelis standartinis nuokrypis, o duomenų skirstinys yra pasislinkęs į kairę), todėl nuspręsta fiksuotojo įkainio reikšmei pasirinkti medianą⁹ (statistinės analizės rezultatai ir duomenų histograma pateikta tyrimo priede Nr. 6).

⁸ Metinis darbo dienų koeficientas kasmet tvirtinamas Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu ir 2013–2015 m. laikotarpiu jis buvo 0,7. 2013 m. darbo dienų koeficientas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. A1-581 „Dėl metinių darbo dienų koeficientų ir metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2013 metais patvirtinimo“. 2014 m. darbo dienų koeficientas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. A1-693 „Dėl metinių darbo dienų koeficientų ir metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2014 metais patvirtinimo“. 2015 m. darbo dienų koeficientas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. A1-646 „Dėl metinių darbo dienų koeficientų ir metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2015 metais patvirtinimo“. 2016 m. darbo dienų koeficientas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. A1-789 „Dėl metinių darbo dienų koeficientų ir metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2016 metais patvirtinimo“

⁹ Mediana yra vidurinė duomenų eilutės reikšmė, t.y. vienodas duomenų eilutės stebėjimų skaičius turi reikšmes mažesnes ir didesnes už medianą. Mediana geriau nei vidurkis atskleidžia duomenų padėtį eilutėje, kurioje yra išskirčių arba duomenų skirstinys nėra visiškai normalusis, nes mediana, skirtingai nei vidurkis „nesislenka“ link ekstremalių duomenų eilutės reikšmių (išskirčių), o „pasilieka“ prie dažniausiai pasitaikančių reikšmių.

Apskaičiuota fiksuotojo įkainio slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidoms reikšmė yra **0,79 euro darbo dienai vienam dalyviui**.

Atnaujinant slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotąjį įkainį, 2015 m. Tyrimo metu nustatytas fiksuotasis įkainis vienai darbo dienai vienam dalyviui buvo indeksuojamas atsižvelgiant į bendrą infliacijos lygį, naudojant Lietuvos statistikos departamento nurodytus vartotojų kainų pokyčius, apskaičiuotus pagal suderintą vartotojų kainų indeksą (palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu): 2016 metų birželio mėn. (0,4 proc.) ir 2017 metų birželio mėn. (3,5 proc.)¹⁰.

Įvertinus vartotojų kainų pokyčius, perskaičiuoto fiksuotojo įkainio slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidoms reikšmė yra **0,82 euro darbo dienai vienam dalyviui**¹¹.

III. TYRIMO REZULTATAI

Remiantis tyrimo ataskaitos II dalyje pateiktais skaičiavimais, nustatomi šie maksimalūs fiksuotieji įkainiai:

1. Slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotasis įkainis:
 - 1.1. Taikomas iki 2017-06-30:
 $F\dot{I}$ slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų transporto = 0,79 Eur / d. d. / 1 dalyviui
 - 1.2. Taikomas nuo 2017-07-01:
 $F\dot{I}$ slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų transporto = 0,82 Eur / d. d. / 1 dalyviui
2. Mobilijų komandų darbuotojų darbo užmokesčio fiksuotieji įkainiai:
 - 2.1. Taikomi iki 2017-06-30:
 - Slaugytojo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU slaugytojo = 3,99 Eur / val.
 - Slaugytojo padėjėjo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU slaug. padėjėjo = 3,27 Eur / val.
 - Reabilitacijos specialisto darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU reabilitacijos spec. = 4,11 Eur / val.
 - 2.2. Taikomi nuo 2017-07-01, kai su biudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta neterminuota darbo sutartis:
 - Slaugytojo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU slaugytojo = 4,43 Eur / val.
 - Slaugytojo padėjėjo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU slaug. padėjėjo = 3,63 Eur / val.
 - Reabilitacijos specialisto darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU reabilitacijos spec. = 4,56 Eur / val.
 - 2.3. Taikomi nuo 2017-07-01, kai su biudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta terminuota darbo sutartis
 - Slaugytojo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU slaugytojo = 4,48 Eur / val.
 - Slaugytojo padėjėjo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU slaug. padėjėjo = 3,67 Eur / val.
 - Reabilitacijos specialisto darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU reabilitacijos spec. = 4,62 Eur / val.
 - 2.4. Taikomi nuo 2017-07-01, kai su nebiudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta neterminuota darbo sutartis
 - Slaugytojo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}$ DU slaugytojo = 4,45 Eur / val.

¹⁰ Indeksas: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/> Parinktys: Ūkis ir finansai (makroekonomika)/Kainų indeksai, pokyčiai ir kainos//Suderinti vartotojų kainų indeksai (SKVI), kainų pokyčiai, suderinti vartotojų kainų indeksai pagal pastovius mokesčių tarifus ir svoriai/Vartotojų kainų pokyčiai/Vartotojų kainų pokyčiai, apskaičiuoti pagal suderintą vartotojų kainų indeksą (2015 m. – 100) (lyginama su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu).

¹¹ Apskaičiuota pagal formulę: $0,79 + 0,79 * 0,4 \text{ proc.} + 0,79 * 3,5 \text{ proc.} = 0,79 + 0,03 = 0,82 \text{ Eur.}$

- Slaugytojo padėjėjo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}_{DU\text{ slaug. padėjėjo}} = 3,65 \text{ Eur / val.}$
- Reabilitacijos specialisto darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}_{DU\text{ reabilitacijos spec.}} = 4,58 \text{ Eur / val.}$

2.5. Taikomi nuo 2017-07-01, kai su nebiudžetinės įstaigos darbuotoju sudaryta terminuota darbo sutartis

- Slaugytojo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}_{DU\text{ slaugytojo}} = 4,51 \text{ Eur / val.}$
- Slaugytojo padėjėjo darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}_{DU\text{ slaug. padėjėjo}} = 3,69 \text{ Eur / val.}$
- Reabilitacijos specialisto darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis $F\dot{I}_{DU\text{ reabilitacijos spec.}} = 4,64 \text{ Eur / val.}$

IV. NUSTATYTŲ FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ TAIKYMAS

Tyrimu nustatyti Integralios pagalbos į namus mobiliųjų komandų darbuotojų darbo užmokesčio ir Slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių dydžiai yra maksimalūs. Pareiškėjas, teikdamas paraišką dėl projekto finansavimo, gali nusimatyti mažesnius įkainius. Projekte tam tikros pareigybės vykdančiojo personalo darbuotojams taikomas vienodas darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis. Slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotasis įkainis dalyviui už vieną darbo dieną taip pat taikomas vienodas visiems dalyviams projekte. Nustatyti vertinimo metu fiksuotieji įkainiai turi būti įrašyti Projekto sutartyje ir negali būti keičiami projekto įgyvendinimo metu išskyrus atvejus, kai pasikeičia jų taikymą reglamentuojantys teisės aktai.

Pareiškėjai paraiškos rengimo metu bendrą slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų sumą apskaičiuoja visiems dalyviams numatomą suteikti paslaugų darbo dienų skaičių dauginant iš slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotojo įkainio. Projekto vykdymo metu šioms išlaidoms pagrįsti teikiama Pažyma dėl slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų apmokėjimo (7 priedas).

Projekto vykdančiojo personalo darbo užmokesčio išlaidos, kurios apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, nustatytus tyrimo III dalyje, apskaičiuojamos tik už dirbtas valandas projekte (įskaitant dvi pirmąsias kalendorines laikinojo nedarbingumo dienas, sutampančias su darbuotojo darbo grafiku, darbo užmokestį už papildomas poilsio dienas asmenims, auginantiems du ar daugiau vaikų iki 12 metų arba neįgalų vaikų iki 18 metų bei kasmetinių atostogų dienas, sukauptas darbo projekte laikotarpiu, išskyrus kompensaciją už nepanaudotas atostogas). Paraiškos vertinimo ir projekto įgyvendinimo metu, nustatant Vykdančiojo personalo etato dydį, turi būti vadovaujamosi Įsakymu.

Projektams, vykdomiems įstaigų su galiojančiomis kolektyvinėmis sutartimis, suteikiama teisė pasirinkti darbo užmokesčio išlaidas deklaruoti Įgyvendinančiajai institucijai remiantis faktinėmis išlaidomis arba pagal šiuo tyrimu nustatytus darbo užmokesčio fiksuotuosius įkainius. Savo pasirinkimą pareiškėjas turi nurodyti bei argumentuoti paraiškoje, detaliam grįsdamas projekto biudžetą.

Projekto vykdančiojo personalo darbo užmokesčio išlaidoms, kurios apmokamos taikant tyrimo III dalyje nustatyti fiksuotieji įkainiai, pagrįsti projekto vykdytojas kartu su mokėjimo prašymu turi pateikti:

1. Darbo sutarties, institucijos vadovo įsakymo (-ų) ar potvarkio (-ų) (jeigu taikoma institucijoje) kopijas, kuriuose būtų nurodytos darbuotojų pareigos, jų skyrimas dirbti projekte, darbo laiko trukmė, skiriama darbui projekte;

2. Pažymą dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo taikant valandinius fiksuotuosius įkainius (8 priedas).

Tyrimą rekomenduojama peržiūrėti ir atnaujinti kas 2 metus. Atnaujinant tyrimą, darbo užmokesčio fiksuotieji įkainiai indeksuojami naudojant Lietuvos statistikos departamento nurodytą mėnesinį ankstesnių metų darbo užmokesčio (bruto) indeksą, lyginant su ankstesniais metais, taip pat pasikeitus darbdavio mokesčius ir darbo užmokesčių dydžius reglamentuojantiems teisės aktams. Slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotasis įkainis indeksuojamas atsižvelgiant į ankstesnių metų bendrą infliacijos lygį.

Tyrimu nustatyti fiksuotieji įkainiai gali būti taikomi ir kitų priemonių projektams, įgyvendinamiems pagal 2014–2020 m. Veiksmų programą, jei projekto veiklą vykdymui įdarbinami tyrime numatytų pareigybių darbuotojai arba įkainiu padengiamos panašaus pobūdžio išlaidos (slaugos priemonių ir mobiliųjų komandų darbuotojų transporto išlaidų fiksuotasis įkainis).

Tyrimo ataskaitoje nustatyti darbo užmokesčio bei sanitarinių ir dalyvių užimtumo išlaidų fiksuotųjų įkainių dydžiai taikomi nuo tos dienos, kai tyrimo ataskaitai pritaria Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Šioje ataskaitoje nustatyti fiksuotųjų įkainių dydžiai keičiami tyrimo ataskaitą išdėstant nauja redakcija ir įsigalioja nuo tos dienos, kai pakeitimams pritaria Lietuvos Respublikos finansų ministerija, išskyrus atvejus, kai keičiasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl minimaliojo darbo užmokesčio – tokiu atveju atlikti pakeitimai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai pritarus, galioja nuo atitinkamo Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos. Pakeisti fiksuotųjų įkainių dydžiai gali būti taikomi projektuose, finansuojamuose pagal anksčiau sudarytas projektų sutartis, jeigu tokia galimybė numatyta projektų finansavimo sąlygų aprašuose ir (ar) projektų sutartyse.